

BARLANGOK

1. Barlanglakó állatok

barlangi vakgőte

denevér

barlangi vakászka

2. Barlangrajzok

A tudomány mai állása szerint a „modern ember”, a Homo Sapiens Sapiens mindössze 100 000 éve jelent meg, és csupán 10000 év telt el azóta, hogy a Föld minden lakható területét benépesítette.

Az első műalkotások 30000 évvel ezelőtt, az utolsó jégkorszak ide-jén keletkeztek. A leghíresebbek a mozgalmas, élettel teli barlang-festmények. Ma mintegy 200 őskori falfestményt rejtő barlangot ismerünk.

Amikor a múlt században az első ilyen barlangokat felfedezték, sok tudós hamisítványnak tekintette a csodálatos képeket. Nem hitték el, hogy az őskori ember ilyen alkotásokat tudott létrehozni.

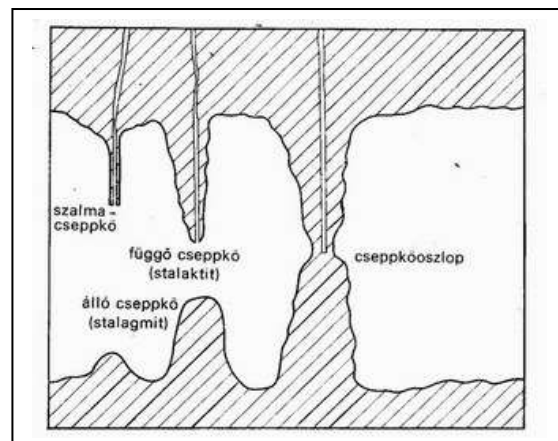
Nézzük meg figyelmesen ezeket a barlangfestményeket! Az állatokat a legjellemzőbb nézetből ábrázolták. A képek nem az apró részleteket adják vissza, hanem a lényegét, a le-egyszerű-sített formákat. Vörös, sárga, fekete színeket használtak. A porrá tört anyagokat vízzel, zsírral, esetenként vérrel keverték. Ez volt a festék.

A barlangi falfestmények egy része olyan mély és sötét barlangokból került elő, ahol az ember nem lakhatott hosszú időn keresztül, úgy gondoljuk, ezek „szentélyek” lehetnek. Az itt ábrázolt állatokat (bölényeket, szarvasokat) valamiféle vadászmagiához vagy hiedelemhez kapcsolhatták. Lerajzolásukkal talán elejtésüket akarták biztosabbá tenni. Állatábrázolásokat lakott barlangok falán is találtak. Ezek talán díszként szolgáltak, vagy egy-egy sikeres vadászatot örökítettek meg.

3. A cseppkövek kialakulása

A barlang mennyezetéről lecsepegő víz hozza létre a csodálatos, csillogó cseppköveket. A mészkőhegység repedezett, résekkel teli kőzetébe beszivárgó szén-savas víz mindig kiold egy kicsit a hegységet alkotó mészkőből. A barlang tetejéről lecseppenő vízből elillan a szén-dioxid, a mennyezetén vagy a barlang alján is kiválik egy picike mész. A sok-sok vízcsepp mésztartalma egymásra rakódva építi a cseppkővet. Egyesek lefelé növekszenek, mások alulról felfelé gyarapodnak. Ha a kettő összeér, cseppkőoszlop keletkezik. A cseppkő igen lassan növekszik, 15-20 év alatt mindössze 1 mm-t. Képződményeit óvni, védeni kell, utódaink is látni szeretnék!

A cseppköveknek három gyakoribb formájuk van: a függőcseppkő, álló cseppkő (sztalagmit), a szalmacseppkő és a cseppkőoszlop (sztalagnát).

BARLANGOK

2. Barlanglakó állatok

barlangi vakgöte

denevér

barlangi vakászka

2. Barlangrajzok

A tudomány mai állása szerint a „modern ember”, a Homo Sapiens Sapiens mindössze 100 000 éve jelent meg, és csupán 10000 év telt el azóta, hogy a Föld minden lakható területét benépesítette.

Az első műalkotások 30000 évvel ezelőtt, az utolsó jégkorszak ide-jén keletkeztek. A leghíresebbek a mozgalmas, élettel teli barlang-festmények. Ma mintegy 200 őskori falfestményt rejtő barlangot ismerünk.

Amikor a múlt században az első ilyen barlangokat felfedezték, sok tudós hamisítványnak tekintette a csodálatos képeket. Nem hitték el, hogy az őskori ember ilyen alkotásokat tudott létrehozni.

Nézzük meg figyelmesen ezeket a barlangfestményeket! Az állatokat a legjellemzőbb nézetből ábrázolták. A képek nem az apró részleteket adják vissza, hanem a lényegét, a le-egyszerű-sített formákat. Vörös, sárga, fekete színeket használtak. A porrá tört anyagokat vízzel, zsírral, esetenként vérrel keverték. Ez volt a festék.

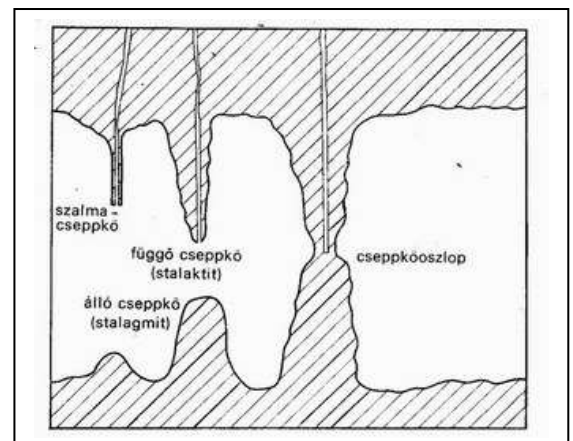
A barlangi falfestmények egy része olyan mély és sötét barlangokból került elő, ahol az ember nem lakhatott hosszú időn keresztül, úgy gondoljuk, ezek „szentélyek” lehetnek. Az itt ábrázolt állatokat (bölényeket, szarvasokat) valamiféle vadászmagiához vagy hiedelemhez kapcsolhatták. Lerajzolásukkal talán elejtésüket akarták biztosabbá tenni. Állatábrázolásokat lakott barlangok falán is találtak. Ezek talán díszként szolgáltak, vagy egy-egy sikeres vadászatot örökítettek meg.

3. A cseppkövek kialakulása

A barlang mennyezetéről lecspegő víz hozza létre a csodálatos, csillogó cseppköveket. A mészkőhegység repedezett, résekkel teli kőzetébe beszivárgó szén-savas víz mindig kiold egy kicsit a hegységet alkotó mészkőből. A barlang tetejéről lecspepenő vízből elillan a szén-dioxid, a mennyezetén vagy a barlang alján is kiválik egy picike mész. A sok-sok vízcsepp mésztartalma egymásra rakódva építi a cseppkövet. Egyesek lefelé növekszenek, mások alulról felfelé gyarapodnak. Ha a kettő összeér, cseppkőoszlop keletkezik. A cseppkő igen lassan növekszik, 15-20 év alatt mindössze 1 mm-t. Képződményeit óvni, védeni kell, utódaink is látni szeretnék!

A cseppköveknek három gyakoribb formájuk van: a függőcseppkő, álló cseppkő (sztalagmit), a szalmacseppkő és a cseppkőoszlop (sztalagnát).

I. A biotóp jellegzetességei

- általában a víz munkája nyomán jött létre
- elszigetelt
- állandó, 10 °C körüli hőmérséklet
- nagyon magas nedvességtartalom
- fény csak a bejáratánál
- a szellőzőtség gyenge

II. A biocönózis

Az élőlények:

- Troglobionták (állandó barlanglakók)
- Troglófilek (a barlangon kívül és benne is élnek)
- Troglóxén fajok (véletlenül a barlangba került élőlények)

- A növények hiányoznak
- Baktériumok, gombák
- Troglobionta állatok: férgek, pókok, rovarok
Jellegzetességeik: testük fakó vagy színtelen,
csápjaik, lábaik hosszúak,
szemük visszafejlődött
tájékozódás: szaglással,
tapintással, visszhangok alapján
- Denevérek (főleg a bejáratnál élnek)